

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾

z dnia

w sprawie superwizji pracy socjalnej

Na podstawie art. 121a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.²⁾), zwanej dalej „ustawą”, zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wytyczne i standard dla superwizji pracy socjalnej;
- 2) minimum programowe dla szkolenia superwizorów pracy socjalnej;
- 3) sposób i tryb szkolenia superwizorów pracy socjalnej;
- 4) tryb nadawania certyfikatu superwizora pracy socjalnej i odpłatności za postępowanie związane z uzyskaniem certyfikatu;
- 5) wzór certyfikatu superwizora pracy socjalnej;
- 6) tryb sporządzania i udostępniania do wiadomości publicznej list certyfikowanych superwizorów pracy socjalnej;
- 7) podmioty uprawnione do prowadzenia szkolenia z zakresu superwizji pracy socjalnej;
- 8) zasady i tryb prowadzenia nadzoru merytorycznego nad szkoleniami dla superwizorów pracy socjalnej.

¹⁾ Minister Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej zabezpieczenie społeczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 248, poz. 1485).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1544 i 1548 oraz z 2013 r. poz. 509 i 1650.

Rozdział 2

Wytyczne i standard dla superwizji pracy socjalnej

§ 2. Celem superwizji pracy socjalnej jest:

- 1) wzmacnianie kompetencji zawodowych pracowników socjalnych;
- 2) podnoszenie skuteczności pracy pracowników socjalnych;
- 3) udzielanie wsparcia pracownikom socjalnym, zapobieganie wypaleniu, przeciwdziałanie rutynie i sprzyjanie ich rozwojowi;
- 4) identyfikowanie trudności w pracy, ich źródeł oraz sposobów pokonywania;
- 5) wzmacnianie umiejętności komunikowania się pracowników socjalnych z klientami, współpracownikami i instytucjami oraz otoczeniem, w którym funkcjonują.

2. Superwizja może być realizowana w formie indywidualnej lub grupowej.

3. Warunkiem rozpoczęcia superwizji pracy socjalnej jest zawarcie kontraktu superwizyjnego pomiędzy superwizorem a pracownikiem socjalnym.

4. Zawarcie kontraktu poprzedzone jest dokonaniem uzgodnień pomiędzy superwizorem a pracownikiem socjalnym, dotyczących:

- 1) oczekiwań dotyczących superwizji formułowanych przez pracownika socjalnego oraz określenia obowiązków dotyczących zakresu przygotowania się do kolejnych sesji;
- 2) oczekiwań dotyczących superwizji formułowanych przez superwizora pracy socjalnej oraz określenia obowiązków dotyczących zakresu przygotowania się do kolejnych sesji;
- 3) celów i częstotliwości sesji superwizyjnych;
- 4) metod superwizji, które dobierane będą stosownie do zgłaszanych przez pracownika socjalnego problemów;
- 5) zasad i norm oraz zakresu ich stosowania;
- 6) zakresu tematycznego superwizji, w tym przeglądu działań zawodowych, planowania pracy, czynności administracyjnych, wiedzy i umiejętności, wartości i potrzeb rozwojowych, rozpoznawania strategii radzenia sobie w sytuacjach trudnych, przeglądów poprzednich sesji oraz określenie tematów do podjęcia podczas kolejnych sesji;
- 7) sposobu i formy dokumentowania superwizji pracy socjalnej;
- 8) metod i terminów ewaluacji superwizji pracy socjalnej;
- 9) sposobów dochodzenia do porozumienia w przypadku wystąpienia trudności i nieporozumień.

5. Kontrakt superwizyjny ma formę umowy pomiędzy superwizorem a pracownikiem socjalnym, która zawiera datę jej zawarcia, nazwiska i imiona uczestników superwizji i ich podpisy oraz postanowienia dotyczące uzgodnień, o których mowa w ust. 4.

§ 3. 1. Pracownik socjalny ma prawo wyboru superwizora i formy superwizji, z której będzie korzystał.

2. Wnioski z superwizji, związane z warunkami i organizacją pracy pracownika socjalnego uczestniczącego w superwizji, mogą być przekazywane bezpośrednim przełożonym wyłącznie za zgodą pracownika.

3. Pracownicy socjalni mogą korzystać z superwizji na każdym etapie rozwoju zawodowego.

§ 4. Superwizor pracy socjalnej nie może:

- 1) być związany umową o pracę lub umowami cywilnoprawnymi z podmiotami, w których zatrudnieni są pracownicy socjalni korzystający z superwizji przez niego prowadzonej, z wyjątkiem umowy, na podstawie której prowadzi superwizję pracy socjalnej;
- 2) pozostawać w zależności i podległości służbowej z osobą korzystającą z superwizji pracy socjalnej;
- 3) pozostawać w relacjach rodzinnych lub osobistych z osobą korzystającą z superwizji pracy socjalnej.

Rozdział 3

Minimum programowe dla szkolenia superwizorów pracy socjalnej

§ 5. 1. Minimum programowe dla szkolenia superwizorów pracy socjalnej zawiera następujące bloki tematyczne oraz liczbę godzin przeznaczonych na ich realizację:

- 1) Moduł 1 - Wzmacnianie umiejętności interpersonalnych i społecznych – 120 godzin;
- 2) Moduł 2 - Metodyka pracy socjalnej – 60 godzin;
- 3) Moduł 3 - Superwizja pracy socjalnej – podstawy teoretyczne - 100 godzin;
- 4) Moduł 4 - Trening superwizyjny – 120 godzin;
- 5) Moduł 5 - Praktyka superwizyjna i superwizja pracy własnej – 80 godzin.

2. W przypadku osób, o których mowa w § 7 ust. 2, minimum programowe zawiera następujące bloki tematyczne oraz liczbę godzin przeznaczonych na ich realizację:

- 1) Moduł 1 – Metodyka pracy socjalnej w aspekcie superwizji – 30 godzin;
- 2) Moduł 2 - Superwizja pracy socjalnej – seminarium - 30 godzin.

§ 6. 1. W ramach Modułu 1 - Wzmacnianie umiejętności interpersonalnych i społecznych realizowane są następujące przedmioty:

- 1) podstawy komunikacji interpersonalnej;
- 2) trening interpersonalny;
- 3) trening rozwiązywania konfliktów z elementami mediacji;
- 4) trening asertywności;
- 5) trening pracy z grupą;
- 6) trening pracy z kamerą.

2. W ramach Modułu 2 - Metodyka pracy socjalnej realizowane są następujące przedmioty:

- 1) metody pracy socjalnej;
- 2) rozpoznawanie sytuacji problemowych;
- 3) tok postępowania metodycznego;
- 4) interwencja socjalna.

3. W ramach Modułu 3 - Superwizja pracy socjalnej – podstawy teoretyczne realizowane są następujące przedmioty:

- 1) wprowadzenie do teorii superwizji;
- 2) modele i techniki superwizji pracy socjalnej;
- 3) psychologiczne aspekty superwizji pracy socjalnej, w tym teorie osobowości;
- 4) superwizja wobec stresu i wypalenia zawodowego;
- 5) etyka pracy superwizyjnej;
- 6) superwizja jako element zarządzania w instytucjach pomocy społecznej;
- 7) ewaluacja w superwizji pracy socjalnej i jej metody.

4. W ramach Modułu 4 - Trening superwizyjny, realizowane są następujące przedmioty:

- 1) organizacja sesji superwizyjnej;
- 2) relacja superwizyjna;
- 3) proces superwizyjny;
- 4) autoewaluacja superwizora.

5. W ramach Modułu 5 - Praktyka superwizyjna i superwizja pracy własnej uczestnik szkolenia odbywa:

- 1) praktykę superwizyjną w wymiarze 80 godzin, w tym 15 godzin z udziałem osób, o których mowa w § 7 ust. 2;

2) konsultacje indywidualne i grupowe w wymiarze 25 godzin.

6. Zajęcia w ramach Modułu 4 i 5 prowadzą wyłącznie osoby, o których mowa w § 7 ust. 2.

Rozdział 4

Sposób i tryb szkolenia superwizorów pracy socjalnej

§ 7. 1. Warunkiem przystąpienia do szkolenia superwizorów pracy socjalnej jest posiadanie wykształcenia wyższego magisterskiego na kierunku pedagogika lub psychologia lub innego wyższego magisterskiego uprawniającego do wykonywania zawodu pracownika socjalnego, uzyskanego na podstawie przepisów ustawy, lub art. 5 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zmianie ustawy pomocy społecznej (Dz. U. Nr 48, poz. 320), lub posiadanie decyzji o uznaniu kwalifikacji w zawodzie regulowanym pracownika socjalnego na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 63, poz. 394 oraz z 2013 r. poz. 1650) oraz co najmniej pięcioletniego stażu w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej lub wykazanie się udokumentowanym doświadczeniem w przeprowadzeniu co najmniej 500 godzin szkoleń pracowników socjalnych z zakresu umiejętności interpersonalnych i społecznych, metodyki pracy socjalnej, diagnozy socjalnej, warsztatu pracy pracownika socjalnego lub aksjologii pracy socjalnej.

2. Osoby spełniające wymogi określone w ust. 1, które przed dniem wejścia w życie rozporządzenia przeprowadziły co najmniej 500 godzin konsultacji i poradnictwa dla pracowników socjalnych w zakresie wskazanym w § 2 ust. 1, mogą rozpocząć szkolenie w zakresie, o którym mowa w § 5 ust. 2, w terminie roku od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

§ 8. 1. Szkolenie w zakresie, o którym mowa w § 5 ust. 1, powinno być zrealizowane w terminie nie krótszym niż 18 miesięcy.

2. Szkolenie w zakresie, o którym mowa w § 5 ust. 2, powinno być zrealizowane w terminie nie krótszym niż 2 miesiące i nie dłuższym niż 3 miesiące.

§ 9. 1. Zajęcia realizowane są w formie stacjonarnej lub niestacjonarnej, w postaci: wykładów, seminariów, ćwiczeń, warsztatów, praktyk superwizyjnych lub konsultacji.

2. Zajęcia nie mogą być prowadzone w formie kształcenia na odległość.

§ 10. 1. Zaświadczenie o ukończeniu szkolenia wydawane jest przez podmiot szkolący w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia ukończenia szkolenia.

2. Zaświadczenie zawiera następujące dane: imię, nazwisko osoby otrzymującej zaświadczenie, nazwę podmiotu wydającego zaświadczenie, podpis osoby upoważnionej do wydania zaświadczenia, datę wydania zaświadczenia, okres realizacji szkolenia oraz wykaz modułów będących przedmiotem szkolenia z liczbą godzin przypadających na poszczególne formy zajęć i liczbą godzin praktyki superwizyjnej.

Rozdział 5

Tryb nadawania certyfikatu superwizora pracy socjalnej i odpłatności za postępowanie związane z uzyskaniem certyfikatu

§ 11. 1. O nadanie certyfikatu superwizora pracy socjalnej może ubiegać się osoba, która:

- 1) ukończyła szkolenie z zakresu superwizji pracy socjalnej;
- 2) zdała egzamin przed Centralną Komisją Egzaminacyjną do spraw stopni specjalizacji zawodowej pracowników socjalnych, zwaną dalej: „Komisją”.

§ 12. 1. Do egzaminu o którym mowa w § 11 ust. 1 pkt 2 Komisja dopuszcza osobę, która ukończyła szkolenie z zakresu superwizji pracy socjalnej i złożyła wniosek w terminie nie dłuższym niż rok od dnia ukończenia szkolenia.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera następujące dane: imię, nazwisko, adres, numer telefonu i podpis osoby składającej wniosek oraz nazwę miejscowości i datę złożenia wniosku.

3. Do wniosku dołącza się:

- 1) dokumenty potwierdzające spełnianie warunków, o których mowa w § 7 ust. 1 lub 2;
- 2) zaświadczenie, o którym mowa w § 10 ust. 1;
- 3) opis praktyki superwizyjnej, w formie wydruku i wersji elektronicznej, odbytej w ramach Modułu 5 wraz z opinią osoby prowadzącej ten Moduł;
- 4) potwierdzenie wniesienia opłaty za egzamin w wysokości 50% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, na rachunek bankowy wskazany przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

4. Przepisu ust. 3 pkt 3 nie stosuje się do osób odbywających szkolenie, o którym mowa w § 5 ust. 2.

§ 13. Komisja wyznacza termin egzaminu oraz czuwa nad jego właściwym przygotowaniem i przebiegiem.

§ 14. Przy organizacji egzaminu na superwizora pracy socjalnej Komisja współpracuje z Instytutem Rozwoju Służb Społecznych, na podstawie porozumienie zawartego z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego.

§ 15. 1. Egzamin składa się z trzech części.

2. Część pierwsza egzaminu ma formę pisemną i polega na rozwiązaniu testu kompetencji społecznych.

3. Część druga egzaminu ma formę ustną i polega na sprawdzeniu wiedzy z zagadnień objętych zakresem minimum programowego.

4. Część trzecia egzaminu ma formę ustną i polega na prezentacji własnej pracy superwizyjnej w formie omówienia zgromadzonej dokumentacji i zapisu wideo.

5. W egzaminie może brać udział ekspert zewnętrzny.

6. Z przebiegu egzaminu sporządza się protokół.

§ 16. 1. Osoba, która zdała egzamin, otrzymuje certyfikat superwizora pracy socjalnej.

2. Certyfikat superwizora pracy socjalnej jest wydawany na podstawie dokumentacji z przebiegu egzaminu.

§ 17. 1. Osoba, która nie zdała egzaminu, może przystąpić do egzaminu poprawkowego po złożeniu wniosku, o którym mowa w §11, w terminie nie dłuższym niż rok od dnia przystąpienia do egzaminu, w terminie wyznaczonym przez Komisję.

2. Do egzaminu poprawkowego mają zastosowanie odpowiednio przepisy § 15.

§ 18. Wzór certyfikatu superwizora pracy socjalnej stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia.

Rozdział 6

Tryb sporządzania i udostępniania do wiadomości publicznej list certyfikowanych superwizorów pracy socjalnej

§ 19. 1. Komisja sporządza listę certyfikowanych superwizorów pracy socjalnej.

2. Lista, o której mowa w ust. 1, zawiera imię i nazwisko osoby, która uzyskała certyfikat, oraz datę uzyskania certyfikatu.

3. Wpisu na listę dokonuje się nie później niż w ciągu 30 dni od dnia uzyskania certyfikatu.

4. Lista udostępniana jest w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

Rozdział 7

Podmioty uprawnione do prowadzenia szkolenia z zakresu superwizji pracy socjalnej

§ 20. 1. Do prowadzenia szkolenia z zakresu superwizji pracy socjalnej uprawnione są:

- 1) kolegia pracowników służb społecznych, działające na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.³⁾), prowadzące kształcenie zawodowe pracowników socjalnych i posiadające co najmniej 7-letnie doświadczenie w tym zakresie,
 - 2) instytuty badawcze działające na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. Nr 96, poz. 618 oraz z 2011 r. Nr 112, poz. 654 i Nr 185, poz. 1092), posiadające co najmniej 7-letnie doświadczenie w kształceniu lub doskonaleniu zawodowym pracowników socjalnych,
 - 3) osoby fizyczne, osoby prawne oraz inne podmioty nieposiadające osobowości prawnej, którym ustawy szczególne przyznają zdolność prawną, posiadające co najmniej 7-letnie doświadczenie w kształceniu lub doskonaleniu zawodowym pracowników socjalnych oraz doświadczenie w prowadzeniu poradnictwa i konsultacji dla pracowników socjalnych z zakresu wskazanego w § 2 ust. 1, w łącznym wymiarze 2000 godzin, w ciągu co najmniej 3 lat
- po zgłoszeniu do ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

2. Szkolenia w zakresie, o którym mowa w § 5 ust. 2, mogą prowadzić wyłącznie podmioty, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 145, poz. 917, Nr 216, poz. 1370 i Nr 235, poz. 1618, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 31, poz. 206, Nr 56, poz. 458, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1705, z 2010 r. Nr 44, poz. 250, Nr 54, poz. 320, Nr 127, poz. 857 i Nr 148, poz. 991, z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 139, poz. 814, Nr 149, poz. 887 i Nr 205, poz. 1206, z 2012 r. poz. 941 i 979 z 2013 r. poz. 87, 827, 1191, 1265, 1317 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 7 i 290.

3. Zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać szczegółowe informacje dotyczące podmiotu prowadzącego szkolenie, miejsca prowadzenia szkolenia, programu szkolenia z zakresu superwizji pracy socjalnej i kwalifikacji kadry szkolącej, harmonogramu szkoleń, planu zajęć.

Rozdział 8

Zasady i tryb prowadzenia nadzoru merytorycznego nad szkoleniami dla superwizorów pracy socjalnej

§ 21. 1. Nadzór nad szkoleniami dla superwizorów pracy socjalnej sprawuje minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w szczególności przez poddawanie ocenie szczegółowych programów szkoleń z zakresu superwizji pracy socjalnej i kwalifikacji kadry szkolącej.

2. W ramach nadzoru merytorycznego ocenia się:

- 1) aktualność programu szkolenia stosownie do zmian w stanie wiedzy lub przepisach prawa;
- 2) kadrę dydaktyczną posiadającą kwalifikacje umożliwiające realizację treści z zakresu minimum programowego, o którym mowa w § 5;
- 3) warunki lokalowe do prowadzenia zajęć, w tym liczbę sal wykładowych, ćwiczeniowych i warsztatowych dostosowaną do liczby uczestników i realizowanych form zajęć oraz zaplecze sanitarne;
- 4) dostęp do biblioteki, pomoce dydaktyczne i środki audiowizualne dostosowane do poszczególnych form zajęć;
- 5) realizację praktyk superwizyjnych w podmiotach, w tym umowy z podmiotami realizującymi te praktyki.

§ 22. Kadra dydaktyczna szkoleń w zakresie superwizji pracy socjalnej powinna posiadać:

- 1) wykształcenie wyższe właściwe dla prowadzonych zajęć;
- 2) kwalifikacje zawodowe umożliwiające realizację treści programowych dla danego modułu;
- 3) co najmniej 5-letnie doświadczenie w kształceniu lub doskonaleniu zawodowym pracowników socjalnych lub co najmniej 7-letni staż zawodowy w pomocy społecznej.

Rozdział 9

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 23. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER PRACY I POLITYKI
SPOŁECZNEJ**

DYREKTOR
Departamentu Prawnego
Magdalena Fabisiak
22.04.2014

Załączniki do rozporządzenia
Ministra Pracy i Polityki Społecznej
z dnia (poz.)

WZÓR

**CERTYFIKAT
SUPERWIZORA PRACY SOCJALNEJ**

.....
imię i nazwisko

urodzona/y w dniu w

zdała/ł w dniu egzamin przed Centralną Komisją Egzaminacyjną do spraw
stopni specjalizacji zawodowej pracowników socjalnych, działającą na podstawie art. 118 ustawy
z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182, z późn. zm.) oraz
uzyskała/ł

certyfiakat superwizora pracy socjalnej.

Certyfiakat jest dokumentem wydanym na podstawie art. 118 ust. 3 pkt 9 ustawy z dnia 12 marca
2004 r. o pomocy społecznej i jest ważny do

....., dnia
nazwa miejscowości

Nr w rejestrze wydanych certyfiakatów

Przewodniczący
Centralnej Komisji Egzaminacyjnej
do spraw stopni specjalizacji zawodowej
pracowników socjalnych

.....

pieczęć urzędu
obsługującego ministra właściwego
do spraw zabezpieczenia społecznego